

Program poradenských služeb ve škole Školní rok 2023/2024

Škola zpracovává dle vyhlášky č. 72/2005 Sb. , ve znění pozdějších předpisů, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, dle zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a dle vyhlášky č. 27/2016 Sb , ve znění pozdějších předpisů, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Přílohy :

Preventivní program školy
Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti
Plány výchovných poradců a kariérových poradců

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) tvoří :

Výchovný poradce pro Domažlice : Ing. Zdeněk Pitner
Výchovná poradkyně pro Stod : Mgr. Alena Sedláčková
Metodička prevence : Mgr. Ivana Vondrovicová
Kariérový poradce pro Domažlice : Mgr. Karel Konopík
Kariérová poradkyně pro Stod : Lucie Sokolová
Spolupracující se ŠPP : **Ředitelka školy** Mgr. Zdeňka Buršíková
(konzultační tým) **Zástupci ředitelky :** Ing. Lenka Volkmannová
Mgr. Jan Königsmark
Mgr. Alena Sedláčková
Třídní učitelé
Sociální pedagog : Mgr. Markéta Vladařová, Dis – Infokariéra Plzeň
(projekt Vzdělávání 4.0.)

Škola poskytuje poradenské služby žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogům zaměřené na :

- zkvalitnění sociálního klimatu školy
- prevenci školní neúspěšnosti a předčasného odchodu ze vzdělávání, péči o žáky s neprospěchem a vytváření předpokladů pro jeho snížení
- prevenci záškoláctví, vysoké míry absence a neomluvené absence žáků
- primární prevenci rizikového chování
- kariérové poradenství k vhodné volbě vzdělávací cesty a profesnímu uplatnění
- integraci a vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření, včetně žáků z jiného kulturního prostředí a žáků se sociálním znevýhodněním
- péči o vzdělávání nadaných žáků
- koordinaci služeb s ostatními poradenskými zařízeními
- metodickou podporu pedagogům zejména při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických poznatků a dovedností do vzdělávací činnosti školy

Standardní, metodické a informační činnosti :

Výchovní poradci :

1. Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, případně přebírání a následné zpracování již doručených doporučení od PPP a jiných poradenských zařízení
2. Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, vytváření plánů pedagogické podpory, individuálních vzdělávacích plánů, projednávání s pedagogy, dotčenými žáky a jejich zákonnými zástupci
3. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům :
 - s přípravou a vyhodnocováním plánů pedagogické podpory
 - s naplňováním podpurných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů
 - v práci s nadanými žáky
4. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, práce s nadanými žáky apod.
5. Předávání odborných informací z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy
6. Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům
7. Řešení problémů spojených se školní docházkou – ve spolupráci s třídními učiteli sleduje projevy záškoláctví a žáky s vysokou absencí, spolupracuje se zákonnými zástupci těchto žáků
8. Náborová činnost – udržování kontaktů s VP na základních školách, předávání informací o studiu na naší škole, návštěvy na základních školách dle dohody s vedením škol, organizace dnů otevřených dveří, spolupráce na prezentaci oborů školy na veletrzích středních škol, spolupráce na organizaci vlastního školního veletrhu zaměstnavatelů Berufsinfomesse.

Kariéroví poradci :

1. Individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem
2. Poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci s třídním učitelem
3. Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy
4. Zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce České republiky a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
5. Poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám
6. Trvalá spolupráce s partnerskými firmami školy – zprostředkování nabídek pro žáky v končících ročnících, zprostředkování odborných exkurzí ve firmách nebo návštěv firem ve výuce,
7. Spolupráce na náborové činnosti školy – kontakty se ZŠ, se zaměstnavateli, podíl na organizaci dnů otevřených dveří, na organizaci účasti školy na veletrzích zaměstnavatelů.

Metodik prevence :

1. Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a podílení se na realizaci preventivního programu školy
2. Koordinace a podílení se na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování
3. Individuální a skupinová práce se žáky s obtížemi s adaptací, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání, spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možnostmi rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd
4. Kontaktování příslušného odborného pracoviště a spolupráce s nimi v případě potřeby při výskytu závažného rizikového chování
5. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření
6. Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků
7. Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení

Sociální pedagog :

1. řeší sociální situaci žáků a její negativní dopady na vzdělávání, pravidelnou školní docházku, fungování základních společenských mechanismů v rodině a přítomnost základních sociálních a hygienických návyků u žáků
2. Navrhuje a spolurealizuje podpůrná opatření zaměřená na pomoc a podporu žákovi při jeho vzdělávání a společenském rozvoji
3. Úzce spolupracuje především s rodiči a pedagogy, tedy s lidmi klíčovými pro vzdělávání a celkový rozvoj žáka
4. Oslovuje jménem školy různé organizace, možné sponzory a úřady s prosbami o pomoc s řešením konkrétních případů sociální tíže, úzce spolupracuje s kurátory a různými dobrovolníky ve snaze usnadnit rodinné fungování nejen v oblasti vzdělávání, ale také v jiných společenských oblastech

Třídní učitelé :

1. Vedou povinnou dokumentaci o žácích
2. Vytipovávají žáky ohrožené patologickými sociálními jevy, poruchami učení, chování a předávají tyto informace výchovnému poradci a preventistovi, získávají si a udržují přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy a jejich rodinném zázemí
3. Provádí průběžně diagnostiku žáků a třídy ve smyslu žáků nadaných či ohrožených
4. Podporují rozvoj pozitivních interakcí mezi žáky, napomáhají při vytváření pozitivního sociálního klimatu ve třídě.
5. Spolupracují pravidelně se zákonnými zástupci žáků

Výchovní poradci, metodici prevence i kariéroví poradci mají určené konzultační hodiny pro žáky a pro zákonné zástupce, které jsou zveřejněné na informační vývěsce ve škole i na webových stránkách školy.

Sociální pedagog si domlouvá schůzky individuálně.

Ve škole je žákům k dispozici anonymní „schránka důvěry“ a škola používá pro anonymní oznámení také whistleblowingovou platformu „Nenech to být“.

Pedagogičtí pracovníci školy si mohou domluvit konzultace s pracovníky ŠPP kdykoliv individuálně podle potřeby.

Třídní učitelé využívají pro práci se třídou mimo jiné také třídnické hodiny.

Škola zajišťuje podmínky pro poskytování školních poradenských služeb tak, aby vyhovovaly zákonu č.101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)2016/679 ze dne 27.dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

Odbornou a metodickou podporu poradenským pracovníkům ve škole poskytují především pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra a střediska výchovné péče či další nestátní subjekty.

Schválila 1.9. 2023 Mgr. Zdeňka Buršíková, ředitelka školy

Strategie předcházení a řešení školní neúspěšnosti žáků **Školní rok 2023/2024**

Zpracovává se dle vyhlášky č. 72/2005 Sb. , ve znění pozdějších předpisů, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízení a dle vyhlášky č. 27/2016 Sb , ve znění pozdějších předpisů, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a je součástí preventivního programu školy.

Školní neúspěšností žáka rozumíme žáka prospěchově velmi slabého, kterému hrozí z důvodu neprospěchu předčasné ukončení studia před vykonáním závěrečné či maturitní zkoušky. To je následně spojeno s vysokým rizikem nezaměstnanosti, vzniku závislosti na sociálních dávkách, chudoby, případně i sociálního vyloučení nebo rozvoje sociálně patologických jevů. U některých žáků jsou typické zároveň časté absence i neomluvené hodiny.

Obecně se jedná o žáky, kteří jsou hodnoceni v klasifikačních obdobích klasifikačním stupněm nedostatečný (ve čtvrtletí se tento výsledek jeví jako pravděpodobný) anebo z různých příčin nemohli být ve více předmětech hodnoceni, aniž by k tomu měli závažné zdravotní důvody.

Mezi ohrožené žáky řadíme i ty, u kterých došlo mezi klasifikačními obdobími k výraznému snížení prospěchového průměru.

Tito žáci jsou vyhodnocováni na čtvrtletních pedagogických radách na základě zpráv třídního učitele a pedagogická rada doporučuje vhodné postupy pro další práci s těmito žáky.

Na výstupu se za neúspěšného žáka považuje ten, který neudělal maturitní /závěrečnou zkoušku nebo je opakuje.

Příčiny školní neúspěšnosti :

Příčiny na našem typu školy mohou být velmi široké. Často se jedná o **nezájem o obor**, případně obor nevhodně vybraný. Velkou roli hraje **domácí zázemí žáka**, odlišné sociokulturní prostředí, **nezájem** ze strany rodičů, neschopnost rodičů přimět žáka k pravidelné domácí přípravě a docházce do školy, problémy ve vztazích v rodině. Někdy se i sám žák chce co nejdříve z nevhodného rodinného prostředí osvobodit a stát se finančně samostatným.

Vliv mají samozřejmě i **morálně volní vlastnosti žáka a jeho osobnost** – nedostatek motivace, vůle, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování, zdravotní komplikace, snížená inteligence, poruchy paměti apod.

U některých žáků vedou k neúspěšnosti **časté krátkodobé absence**, jinde může jít o opravdu závažné zdravotní problémy s **dlouhou souvislou absencí**.

Žák může mít **problémy i ve vztazích** ve škole, se spolužáky, s učitelem. Rovněž může být ohrožen **sociálně patologickými jevy**.

Aktuálně v posledních školních letech může mít vliv i **distanční výuka**, kde žák nezískal potřebné kompetence k úspěšnému pokračování ve studiu.

Rizikové faktory vzniku školní neúspěšnosti :

Z dlouhodobých zkušeností z práce s těmito žáky na naší škole lze vytipovat rizikové oblasti, kde je třeba se na žáky z pohledu strategie předcházení zaměřit.

Jedná se o žáky přestupující z jiných škol, žáky opakující, žáky procházející náročnou životní či rodinnou situací, žáky se zdravotními problémy závažnějšího charakteru a žáky s poruchami učení a chování. Často na tyto žáky upozorní i nástupní dotazníky vyplňované zákonnými zástupci.

Upozorňující bývá u nově přijatých žáků také výstup v nižší než 9. třídě ZŠ, nedostatečné zejména ve 2. pololetí posledního ročníku ZŠ a snížené stupně z chování. V rámci prevence školní neúspěšnosti je nutné tyto žáky cíleně vyhledávat, sdělovat si vzájemně získané informace mezi pedagogickými pracovníky.

Řešení školní neúspěšnosti :

Základem řešení je vzájemná spolupráce všech zúčastněných, kteří mohou se žákem pracovat – to jsou učitel, třídní učitel, učitel odborného výcviku, vychovatelka u ubytovaných žáků, výchovný poradce (VP), metodik prevence, kariérový poradce, pracovníci školských poradenských zařízení a rodiče.

Zákonní zástupci u nezletilých žáků musí být vždy včas informováni, zpravidla na konci každého čtvrtletí a seznámeni s možnostmi nápravy ze strany školy a s doporučeními pro domácí práci se žákem. Vždy se domluví pravidelný komunikační systém.

U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je nutná kvalitní odborná diagnostika, na základě které pak škola zpracuje žákovi vhodná podpurná opatření. Ta jsou volena individuálně na základě doporučení poradenských zařízení. Jedná se zejména o :

- Individuální přístup (motivace, respektování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce)
- Poskytování individuálních konzultací a doučování
- Vypracování plánu pedagogické podpory
- Vypracování individuálního vzdělávacího plánu

U ostatních žáků :

- Zjištění příčin neúspěšnosti (pozorováním jako diagnostickou metodou, rozhovory se žákem a zákonnými zástupci, analýzou rozhovorů a formulováním možností náprav), zjištění učebního stylu žáka
- Nabídka doučování, konzultací – využití projektu „Šablon pro SŠ“ k doučování v malém počtu žáků, pomoc k nalezení nevhodnějšího učebního stylu pro daného žáka
- Vytvoření podpurného studijního plánu k doplnění či zvládnutí učiva, zpracování dílčího harmonogramu, aby žák získal pocit, že lze vše zvládnout (zejména u žáků s vysokou absencí) – vyučující ve spolupráci s TU a VP
- Zadávání pravidelných úkolů v přiměřeném rozsahu pro domácí přípravu žáka - vyučující
- Umožnit plnění zadaných úkolů i ve volných hodinách ve škole, poskytnout k tomu i školní pomůcky, počítač apod.
- Užívat motivující metody hodnocení žáka, poskytování formativní zpětné vazby – hodnotit co žák umí, čeho dosáhl, v čem se zlepšil a snažit se najít něco pozitivního i u nejslabších žáků, posilovat sebedůvěru žáků, pracovat s chybou jako samozřejmou součástí procesu učení
- Pravidelný kontakt s rodiči žáka, je-li tam zájem i z jejich strany
- Pracovat s klimatem třídy a začleňování těchto žáků do kolektivu
- Při selhání výše popsaných opatření pak motivovat žáka k opakování ročníku

U žáků v závěrečném ročníku studia :

- Pravidelná docházka na výuku
- Trénink dovedností k vykonání jednotlivých částí závěrečné či maturitní zkoušky
- Zvládání zátěžových situací souvisejících – nácvik samostatného projevu před publikem, časově omezené provádění úkonů apod.
- Intenzivní a dlouhodobé opakování a procvičování znalostí

U ubytovaných žáků na domově mládeže :

- Zákonné zástupce zde v týdnu školní docházky nahrazuje vychovatelka
- Vychovatelky pravidelně sledují prospěch žáků a v případě potřeby po dohodě se zákonným zástupcem stanoví ubytovaným žákům omezení osobního volna na úkor zintenzivnění školní přípravy
- Vychovatelky pravidelně spolupracují s třídním učitelem a výchovným poradcem

U všech žáků :

- Pravidelně každé čtvrtletí vyhodnocovat na pedagogické radě situaci ve vzdělávání žáků, konkretizovat žáky ohrožené školní neúspěšností, dohodnout k nim potřebné strategie a seznámit s tím zákonné zástupce žáků
- **všichni učitelé si u neprospívajících žáků vedou průběžně portfolio podkladů, ze kterého je prokazatelné, jaká opatření již vyučující provedl a jakých výsledků žák v návaznosti na to dosahuje**

V Domažlicích 1.9. 2023

Zpracovali: Mgr. Alena Sedláčková, Mgr. Ivana Vondrovicová, Ing. Zdeněk Pitner

Schválila: Mgr. Zdeňka Buršíková, ředitelka SOU Domažlice